

GLAS

GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

S SEJNE DVORANE OLO KRANJ

Pred plenomom OO SZDL O kmetijstvu in gozdarstvu

Jutri dopoldne bo v Kranju plenom OO SZDL o problemih in perspektivnem razvoju kmetijstva in gozdarstva v našem okraju. Medtem ko so na sobotnem zboru komunistov kmetijcev in gozdarjev našega okraja analizirali predvsem delo komunistov in sprejeli za njihovo delo nekatere napotke in stališča, bo jutrišnji plenom SZDL to področje našega gospodarstva obravnaval z druge strani.

Plenum OO SZDL ima dvojni pomen: člani naj bi določili naloge za delo v kmetijstvu in gozdarstvu, hkrati pa tudi predlagali ukrepe, kako bi sprejete naloge lahko uresničili; drugi namen plenuma pa je seznaniti vse člane organizacij SZDL o stanju in perspektivnem razvoju kmetijstva, morda še s posebnim poudarkom, kdo naj gospodari z gozdovi. — F.

Še enkrat na temo:

Agraria

Stavilni protizvajalci — predvsem kmetijski — se še ne morejo pomiriti z odločitvijo, da se je kranjska Agraria lahko združila s Slovenjstvom iz Ljubljane in Agroprometom iz Celja. Znano je, da se je Agraria šele v zadnjem času predvsem s pomočjo Okrajne zveze kmetijskih združenj, katere posle sedaj opravlja Zbornica za kmetijstvo in gozdarstvo, postavila na noge, kot pravimo, vendar pa je bila prav Zbornica tista, ki je bila pri odločitvi za združenje najmanj upoštevana, čeprav je bila proti združitvi. In že se poraja misel, da bo potrebno sorodno potreb, ki jih ima kmetijska proizvodnja, ustanoviti v našem okraju novo trgovsko podjetje s prodajo kmetijskih pridelkov. Ko bi do tega prišlo, je dovolj jasno, koliko je bila odločitev na zadnjem zasedanju ObLO Kranj zgrešena.

Pred združitvijo je Agraria nekatere postavila pred naslednje dejstvo: če združenje ne bi bila dovoljena, ne prevzamemo odgovornosti za preskrbo 130.000 Gorenjcev s kmetijskimi pridelki. Očitno izsiljevanje, ki so mu nekateri podlegli.

V povojnem razvoju smo dosegli na vseh področjih gospodarjenja tolikšen napredek, kakršnega si tudi največji optimisti pred 10 ali 15 leti niso zamisljali, vendar pa ta razvoj še ni tako daleč in trden, da bi se posamezne panoge gospodarstva lahko odselej naprej razvijale samovoljno. Se vedno je potrebna koordinacija med posameznimi področji gospodarjenja, še posebno pa med kmetijsko proizvodnjo, za katero so se prave perspektive šele začele, in trgovsko mrežo. Samo po sebi pa novo nastalo podjetje, ki bo imelo prei kot ne monopolistični značaj, ne bo imelo takšne oblike dejavnosti, ki bi pomagala obojestranskemu razvoju. In če bomo začeli ustanovljati za Gorenjsko novo trgovsko mrežo, bomo s tem škodili kmetijskim proizvajalcem, ki bodo morali pri ustanavljanju pomagati na takšen ali drugačen način, seveda pa tudi potrošnikom, ki se jim že zaradi združitve ne obetajo dobre perspektive. Torej bi bilo morda potrebno iskati drugačen izhod, ki ga naša družba dovoljuje in tudi zahteva. Če smo pred leti bili za ustanovitev samostojne Agrarie in smo ta sklep pred nekaj dnevi razveljavili, bomo prav gotovo lahko tudi zdaj odločitev spremenili, če bodo to zahtevale potrebe in če bo to v korist prebivalcem našega okraja. — B. Fajon

Energija je, a vendar...

Potrebna je reorganizacija gospodarjenja z električno energijo — Obstajajo možnosti tudi za pocenitev toka

V odgovornih krogih že dlje razmišljajo o potrebni reorganizaciji v gospodarjenju z električno energijo. Glede tega je zlasti zanimiva zamisel o eni distributivnem podjetju za električno energijo v Sloveniji. O tem, kakšne so torej perspektive na tem področju gospodarstva in kakšno je trenutno stanje na Gorenjskem, pa smo se razgovarjali z direktorjem podjetja Elektro — Kranj Igorjem Mervičem.

«Kako je organizirana distribucija električne energije v našem okraju?» je bilo naše prvo vprašanje.

«V sklopu distribucijske mreže sodita na Gorenjskem le dve pod-

Začrtana osnovna smer nadaljnega razvoja

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR KRANJ JE NA VČERAJSNJI SEJI SPREJEL RESOLUCIJO O PERSPEKTIVNEM GOSPODARSKEM IN DRUŽBENEM RAZVOJU NASEGA OKRAJA TER OKRAJNI PRORAČUN ZA LETO 1962

Kranj, 21. marca — Včerašnja 58. skupna seja obeh zborov Okrajnega ljudskega odbora Kranj nedvomno spada med najpomembnejše. Odborniki so namreč soglasno potrdili RESOLUCIJO o perspektivnem gospodarskem in družbenem razvoju kranjskega okraja, ki sicer ni pravni akt, pač pa prav gotovo potreben usmerjevalec nadaljnega ekonomskega in družbenega razvoja na Gorenjskem. Osnutek omenjene RESOLUCIJE so proučevali številni drugi organi od družbeno-političnih organizacij do ljudskih odborov in njihovi predlogi so obogatili osnutek RESOLUCIJE. Prav ta široka predhodna obravnava je nedvomno tudi vzrok, da so odborniki na včerašnji seji brez razprave sprejeli predlog RESOLUCIJE, ki je že upošteval predhodna dopolnila družbeno-političnih organizacij, občinskih ljudskih odborov, zbornic in drugih.

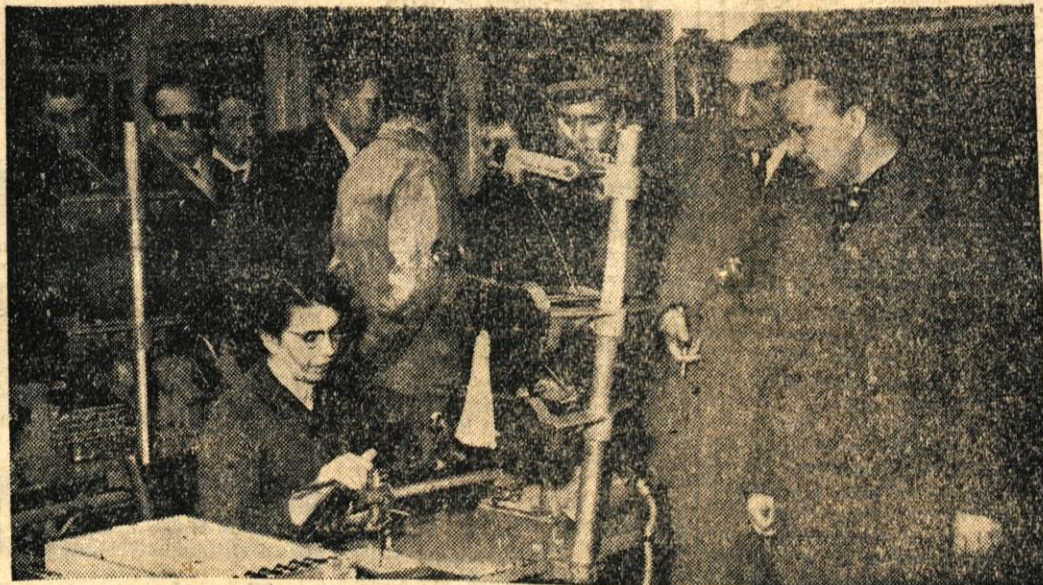
Iz uvodnega poročila sveta za družbeni plan in finance povzemamo, da nekaterih predlogov v zvezi z osnutkom RESOLUCIJE niso mogli povsem dobesedno upoštevati, ker so bolj ali manj obravnavale stvari, ki spadajo v pristojnost občinskih družbenih planov oziroma resolucij. Pač pa so vnesli v novi predlog RESOLUCIJE nekatere druge pomembne stvari, ki jih v prvem predlogu ni bilo.

Tudi o okrajnem proračunu so na svojih sejah razpravljali ob-

činski ljudski odbori in dali nekatere pripombe. O teh in o spremembah, ki nastopajo letos v proračunskih dohodkih, je na včerašnji seji seznanil odbornike poročevalec sveta za družbeni plan in finance. Kot prvi se je javil k razpravi ob tej točki dnevnega reda Božo Černe, ki je menil, da so sredstva za propagando gorenjskega turizma prenizka. Razpravo o tem vprašanju je dopolnil tudi podpredsednik OLO Kranj Sveto Kobal, ki se je zavzel za to, da so sredstva za

turistično propagando potrebna, vendar je treba proučiti, kdo in kako naj to finansiramo. — Po krajši razpravi so odborniki sprejeli okrajni proračun in odlok o določitvi udeležbe občin na skupnih virih dohodkov v okraju Kranj. Po tem odloku pripada gorenjskim občinam 35 odstotkov skupnih virov dohodkov doseženih na območju občine. Za uravnoteženje proračunov pa pripada občinama Škofja Loka in Trzin še dopolnilna udeležba v višini nadaljnjih pet odstotkov skupnih virov dohodkov doseženih na njunem območju.

Ljudski odbor je na včerašnji seji razpravljal tudi o nadaljnji vlogi okrajnega investicijskega sklada in s tem v zvezi sprejel določene sklope in odlok o delu prispevka v družbene investicijske sklade, ki se vložijo v okrajni investicijski sklad. Po dopoldanskem odmoru je ljudski odbor obravnaval program cestnih del na območju našega okraja v letošnjem letu in nekatere druge zadeve. — P.

Gostje iz Trsta si ogledujejo proizvodne obrate tovarne Iskra

OB OBISKU TRŽASKIH KOMUNISTOV V KRANJU

Takih stikov si še želimo

GOSTJE SO ZLASTI POZDRAVLJALI USPEH, DA JE PRI NAS ŽENA ENAKOPRAVNA PRI DELU IN V JAVNEM ŽIVLJENJU

Stiridesetčlanska skupina predstavnikov KPI iz tržaskih podjetij, ki je bila dvodnevni gost CK ZK Slovenije in sindikata, je v ponedeljek 19. tega meseca prišla tudi v Kranj. Ogledali so si organizacijo proizvodnje v tovarni Iskra, v Delavskem domu pa so imeli pogovor s predstavniki Občinskega in Okrajnega komiteja ZKS v Kranju.

Da dokaj dobro poznajo in zasledujejo naš razvoj in da so se v pogovoru lotevali pomembnih problemov, kažejo naslednja vprašanja, ki so jih zastavljali:

Kako poslujejo občinski ljudski odbori? Kako pridejo tu do veljavne zahteve delavcev?

Kako vsklajujemo plane podjetij in občin?

Ali je občinski statut samostojen dokument ali je vezan na politiko države?

Kako se deli narodni dohodek? Koliko mora delavec odstopiti za splošne potrebe države oziroma republike in občine?

Kdo in kako vsklajuje razvoj industrije spričo tega, da je delavec preko samoupravnih organov zainteresiran za razvoj lastnega podjetja?

Kakšne vrste ustanov imamo in kako poslujejo, da se toliko naših žena, delavk lahko vključuje v proizvodnjo in javno življenje? Kam da mati otroke, medtem ko je v službi?

Ali so kakšne razlike v ocenjevanju žene glede na njene plače v primerjavi z moškimi?

In nekaj zgolj političnih vprašanj:

Kako nastopajo komunisti ob volitvah ali postavijo svoje kandidate?

Ali so sestanki članov ZKS zaprti ali so dostopni tudi drugim državljanom?

Tako so spraševali tržaski gostje. Vprašanja dokazujejo zrelost in sposobnost obiskovalcev, da pri nas lahko opažajo velike družbene spremembe in vedo za nekatere prehodne težave kot logične posledice tega razvoja (vsklajevanje interesov posameznika, kolektiva in skupnosti) in da so sposobni naše izkušnje v danih razmerah koristiti pri svojem delu. To željo in pripravljenost so tudi izrazili.

Ob koncu pogovora so tudi izrazili prijetno presenečenje, da so pri nas opazili veliko žena v proizvodnji in v drugih službah (v kranjski občini 47 odstotkov!).

Naši predstavniki in gostje so na koncu pogovora izjavili, da si takih stikov še želijo in da to lahko samo koristi pri utrjevanju medsebojnih odnosov in mednarodnega sožitja. — K. M.

Letni turizem trka na vrata

Na skandinavsko turistično tržišče smo prišli prepozno

Ceprav nas od letne turistične sezone ločijo nekako trije meseci, se turistične in gostinske organizacije na Gorenjskem nanjo marljivo pripravljajo. Pravzaprav potekajo priprave že vso zimo. Ker pa je lanska letna sezona bolj ali manj razočarala — še slabši uspeh bo zabeležila letošnja zimska turistična sezona — pa se vsiljuje vprašanje, kaj si lahko obetamo od letošnjega poletja. Izkušnje uče, da so bile domala vse napovedi iz preteklih let že takoj na začetku preveč optimistične, zato, pa je končni uspeh toliko bolj razočaral. In česa se lahko nadejamo letos? Kljub temu, da se ustrezne organizacije letos resno pripravljajo na prihod letnega turizma, toliko bolj, ker jih morda teži zavest, da so bile pretekle priprave v marsičem precej ohlapne, bi se le kazalo odredi vsem dolgoročnim napovedim in hvallj. To so napovedi le ugibanja, od katerih pa naš turizem nima nobenih koristi. S temi ugotovitvami pa ne bi kazalo že vnaprej razvednotiti letošnjih prizadevanj. Ta pravzaprav precej obetajo.

Glavna skrb je bila posvečena propagandnim ukrepom v zvezi z obdelavo domačega in tujega tržišča. Akcija se je začela že v jeseni in še vedno ni povsem končana. V tem času so turistične organizacije razposlale na tržišče 260.000 propagandnih prospektov, ki obravnavajo gorenjska turistična središča in nekatere druge turistične kraje. In če k temu prištejemo še 50.000 prospektov v zvezi z akcijo »Gore — kras — morje« in 70.000 cenikov, ki so jih razposlali tržišču nekateri večji hoteli, potem lahko govorimo o zares široki propagandni akciji. Pri propagandnih ukrepih so bile nekatere gostinske organizacije še posebno prožne. Hoteli Jelovica in Toplice na Bledu in Dom na Jezerskem so izdali celo lastne prospekte. Sam Bled pa izdaja turistični informator s koledarjem prireditve.

Manj zadovoljni pa smo lahko z obdelavo domačega in tujega turističnega tržišča. Medtem ko sta Turistično društvo Bled in Jezersko ponudila svoje zmogljivosti domačemu tržišču, pa lahko hkrati ugotovimo, da se ostali turistični centri takšnih akcij niso lotili. To velja predvsem za Bohinj in Zgor-njesavsko dolino.

Teže je z obdelavo tujega tržišča, saj gre tu za stisko z devizami, ki jih taka akcija nujno zahteva. Kljub temu pa je Okrajna gostinska zbornica poslala v inozemstvo svojega zastopnika, ki bo skušal skleniti čimveč ugodnih aranžmajev.

Pri obdelavi tujega tržišča, ki so ga obiskali zastopniki nekatere naših potovalnih agencij (Kompas Ljubljana, Centroturist Zagreb itd.), pa smo se dokopali do neprijetne ugotovitve, da so za nas

zelo zanimive skandinavske države letos bolj ali manj izgubljene. To področje so pred nami obdelale španske, francoske in italijanske turistične agencije. Torej lahko le ugotovimo, da smo po svoji krivdi, predvsem zaradi neprožnosti, izgubili skandinavsko turistično tržišče, ki se sicer za Jugoslavijo in posebej za Gorenjsko zelo zanima. Vsekakor še ena dragocena izkušnja, ki jo bodo naša turistična predstavništva skušala bolje izkoristiti prihodnje leto. Dokaj močan obisk pa se obeta iz Nemčije, Avstrije, Belgije, Anglije, Nizozemske in Italije, manj iz Francije.

O tem bi kazalo zabeležiti še nekatere ukrepe v prid letne turistične sezone. Obstojecim informacijskim poverjeništvom, ki so doslej delovala v Kranjski gori, Kranju, Skofji Loki in na Bledu, bodo dodali še poverjenišstva v Radovljici, na Jesenicah in Jezerskem. Pa tudi promet bo do-

(Nadaljevanje na 2. strani)

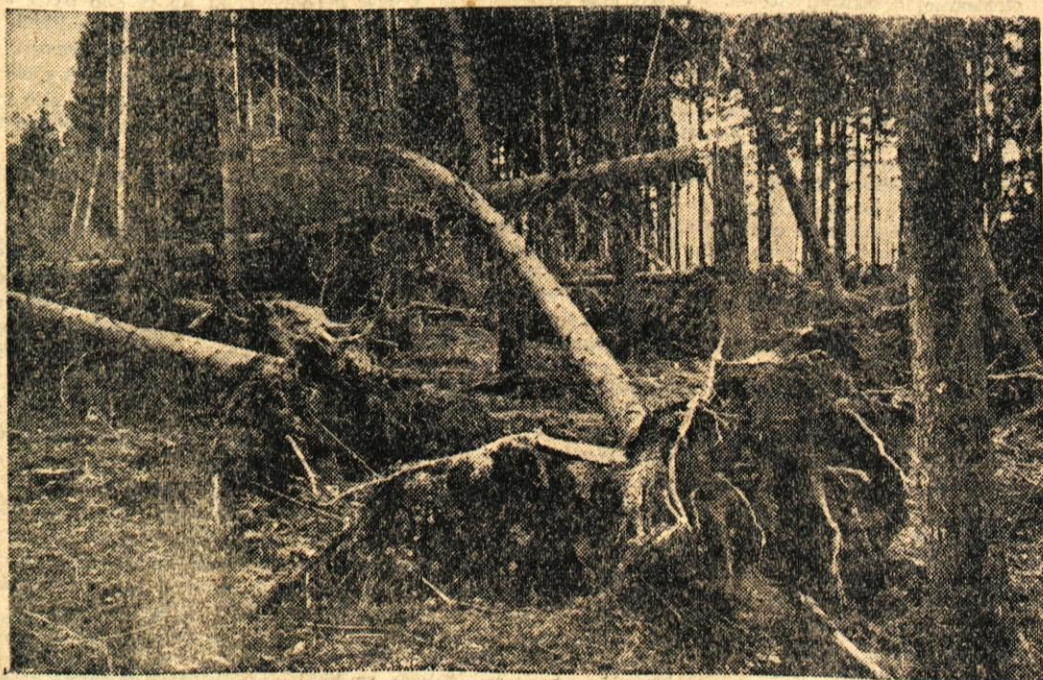
Zanimanje za Gorenjsko

Zaradi ugodnega geografskega položaja in ne nazadnje zaradi prirodnih lepot vzbuja Gorenjska že nekaj časa v inozemstvu precejšnjo pozornost. To velja še posebno za nekatere turistične in potovalne agencije, ki želijo zgraditi na Gorenjskem svoje hotele. Posebno zanimanje vzbujajo Soriska planina, Rmanovo nad Trebijo, Bohinj z Voglom, Kravice in Zelenica.

V zvezi s tem je pred kratkim prišlo do zelo resne ponudbe. Nekaj francoska turistična agencija želi zgraditi na Gorenjskem več hotelov s skupno zmogljivostjo 600 postelj. Hoteli bi bili namenjeni predvsem francoskim turistom, morebitne proste zmogljivosti pa bi seveda lahko izkoristili tudi domači turisti. Posamezne občine, ki bi sodelovale pri gradnjah, bi bile po dogovoru z investitorjem sodeložene pri delu dohodka, ki bi ga ustvarili posamezni hoteli.

Tudi v jugoslovanski investicijski politiki, ki zadeva gradnje turističnih objektov, je prišlo do obetajočih premikov. Tako so sprostili 3 milijarde dinarjev zveznih rezervnih sredstev in jih prenesli na zvezni investicijski sklad. Sredstva, ki bodo namenjena zgolj gradnji turističnih objektov, bodo lahko interese najejmal po izredno ugodnih vračilnih pogojih: za dobo 25 let in pri 30-odstotni lastni udeležbi. Ta rezervna sredstva bodo sproščena do 1965. leta. — Zaradi ugodnih pogojev je ukrep vzbudil pri turističnih in gostinskih organizacijah na gorenjskem precej pozornosti. — S.

TOKRAT V SLIKI • TOKRAT V SLIKI

Vihar od 15. na 16. marec je po naših gozdovih povzročil precejšnjo škodo. Takih prizorišč, kjer je rušilna moč viharja pošteno pustošila, na Gorenjskem ni malo. Podrto in polomljeno drevje bodo morali lastniki gozdov čimprej pospraviti, ker grozi, da se bo na prizadetih področjih zaredil lubadar

Za pravilno razvojno pot

V eni izmed prejšnjih števil našega lista smo poročali, da so se pred nedavnimi sešli na skupni sestanek predstavnikov Stanovanjske skupnosti Skofja Loka, zastopniki občinskih političnih organizacij in občinskega ljudskega odbora. Namen tega sestanka je

LOŠKI DELAVEC

bil, da bi se pogovorili o nadaljnjem delu omenjene stanovanjske skupnosti.

Na območju Skofjeloške občine so trenutno tri stanovanjske skupnosti, in sicer v Železnikih, na Trati in v Skofji Loki. Izmed vseh stanovanjskih skupnosti se je naj

DVA SEMINARJA

Ljubelj (B. F.) – V soboto je bil v tukajšnjem domu »Staneta Zagarja« zaključen tridnevni seminar za vse predsednike krajevnih odborov SZDL z območja tržiške občine in za člane IO ObO SZDL. Na seminarju so razpravljali predvsem o vlogi SZDL na vseh področjih družbene dejavnosti.

V istih prostorih pa se je v ponedeljek začel tridnevni seminar za sekretarje osnovnih organizacij ZK. Na seminarju bodo poslušalci proučili in se podrobneje seznanili s programom ZKS, z gradivom s III. plenuma ZKJ in statutom ZKJ.

bolj razvila prav stanovanjska skupnost v Skofji Loki, ki ima danes 11 servisov. Po svojem kvalitnem delu sta poznani predvsem kemična čistilnica in pralnica. V vseh servisih je danes zaposlenih nad 50 ljudi. Preteklo leto so dosegli tudi nekaj viška, ki ga bodo letos porabili za nadaljnje utrjevanje in razvijanje servisov. Samo mizarski servis je dosegel nad milijon viška, ki ga bodo letos porabili za nakup novih osnovnih sredstev. Prav ob tem pa se pojavljajo določeni pomisleki, o katerih so razpravljali na že omenjenem sestanku. Nekateri so namreč predlagali, naj bi v prihodnje razvijali tiste dejavnosti, ki jih v mestu še vedno primanjkuje. S tem seveda nihče ne zanika, da mizarski servis ni potreben. Pri tem bi pač morali imeti pred očmi le tiste usluge, ki bi zadoščale potrebam hišnih svetov in ostalih prebivalcev. Zato zelo verjetno ni povsem utemeljeno, to so predlagali tudi udeleženci posveta, da bi za razvoj mizarskega servisa porabili večja sredstva. To opravičuje tudi dejstvo, da je mizarska dejavnost v Skofji Loki precej razširjena. Sploh pa se hkrati s tem pojavlja vprašanje, do kakšne mere naj se servisi sploh razvijajo. Če se servis razvije do take stopnje, da nudi usluge že širšemu področju, potem prav gotovo ne izpolnjuje več poslanstva kot servis stanovanjske skupnosti. Taki servisi so pač navadni obrati in bi jih bilo treba upoštevati kot take, tudi drugod.

Določene pomanjkljivosti so se pojavile v Stanovanjski skupnosti Skofja Loka tudi v upravljanju. Kolektivni servisi so namreč čedalje bolj težijo po samoupravnih pravicah. Njihova težnja pa ne najde vedno in povsod pravega odziva. Čeprav je v dobi nenehnega poglobljanja delavskega in družbenega upravljanja pravilna. Svet stanovanjske skupnosti bi se moral tudi tesneje povezati s hišnimi sveti in s stanovalci ter jih usmerjati v konkretno reševanje nastalih problemov. Do tesnejših stikov s hišnimi sveti je prišlo šele na pobudo občinskih političnih organizacij in ljudskega odbora.

Razprava na omenjenem posvetovanju naj bi pripomogla k nadaljnjemu delu Stanovanjske skupnosti Skofja Loka. Na posvetu so sklenili, da bo svet stanovanjske skupnosti pripravil predloge za rešitev nekaterih problemov, zlasti pa določil nadaljnjo razvojno smer stanovanjske skupnosti. – P.

Letni čas ne vpliva na temperaturo vrele vode v Srednjem brdu. Živo srebro še ni nikdar padlo tako nizko, da bi se voda ohladila, kaj šele, da bi na površini zaledenela. Zato je v mrzlih dneh kar prijetno postati ob vrelec in – če sneži – opazovati, kako hitro topla voda raztopi snežinke

Morda neizkoriščena možnost!

Naj pričnemo s staro, a še vedno aktualno ugotovitvijo, da na Gorenjskem ne znamo izkoristiti možnosti, ki nam jih nudi narava. Glede tega so druge države daleč pred nami. Menda je točna ugotovitev, da je turizem, ki naj bi zlasti v prihodnje postal go spodarska panoga, v prvi vrsti odvisen prav od naravnih znamenitosti in posebnosti in da so vsi ostali pogoji bolj ali manj sekundarnega značaja. Zato tudi ni slučaj, da so se turistični centri razvili prav v tistih krajih, ki jih je narava obdarovala z lepoto in drugimi posebnostmi.

Cepprav se Gorenjska ponaša s številnimi naravnimi lepotami in drugimi pogoji za razvoj turizma,

je javnost nanj že pozabila. Kakor povedo domačini, so pred vojno hodili semkaj na kopanje prebivalci bližnjih krajev in tudi tujci. To je razumljivo in verjetno že zato, ker je doseg do omenjenega toplega vreleca zelo lahek. Na Hotavljah se namreč odcepi od glavne ceste, ki vodi po Poljanski dolini, cesta na Kopačnico in dalje na Cerkno. Ta cesta je tako tudi ena izmed najkrajših poti, ki povezujejo Gorenjsko s Primorsko.

Topli vrelec v Srednjem brdu tik pred Kopačnico so že pred leti speljali v bazen, ki so ga uporabljali za kopanje. Danes je bazen zapuščen in tako neuporaben. Voda ima skozi letne čase dokaj stalno temperaturo, ki je približno 22 stopinj. Domači trdijo, da kopanje v tem vrelec ugodno vpliva na zdravje oziroma splošno človekovo počutje. To so menda pokazale predvojne izkušnje. Zato bi bilo zanimivo zvedeti, kaj bi pokazala natančna kemična analiza vode. Vsekakor bi bi-

lo pametno omenjeni vrelec proučiti. Predvojne izkušnje in uspehi nedvomno opravičujejo ta korak. Če bi bili rezultati teh proučevanj pozitivni, bi vsekakor kazalo razmisliti o tem, da bi bazen razširili oziroma zgradili novega. To bi sicer zahtevalo nekaj finančnih sredstev, ki pa bi se morda ob pravilni kasnejši organizaciji kmalu bogato obrestovala. Ob vrelec bi vsaj v poletnih časih imeli gostilne. Pri tem bi se lahko zadovoljili s tako obliko, kakor je na primer v Podvinu pri Radovljici. Ob koncu naj ponovno opozorimo še na prometno leso. S primerno ureditvijo samega vreleca in okolice bi nedvomno ne privabili le Gorenjcev, pač pa tudi goste oziroma turiste iz Primorske.

Morda bi omenjeni topli vrelec lahko izkoristili za turistične namene. Za ta vrelec se je sicer zanimalo že več posameznikov in tudi ustanov, vendar do resnejšega proučevanja menda še ni prišlo. – P.

BELEŽKA

NEIZPOLNJENE OBVEZE

Precej je že minilo od takrat, ko so se Kovorjani prostovoljno obvezali, kakšen bo delež posameznikov pri gradnji vodovoda. Toda sprejeta obljuba je ostala bolj ali manj le na papirju: medtem ko so nekateri opravili dvakratno obveznost, so se nekateri dani obljubi bolj ali manj »uspešno« izognili. Večina Kovorjanov je zato mnenja, da bi moral krajevni odbor v zvezi s tem zadevo razčistiti in zavezance, ki svojih obveznosti še niso izpolnili, prisiliti k izvršitvi.

Podobni pojavi na vasi samo škodujejo skupnim interesom in so vredni obsojanja. Posag z nekimi ukrepi pa lahko bolj škoduje kot koristi odnosom med vaščani. Seveda pa je zadeva rešljiva lahko le na takšen način, če pač posamezniki ne čutijo dovolj odgovornosti do sprejete obveze. – B. F.

Jubilej veselega teatra

Tržič, 20. marca (B. F.) – Sinoči je bil Cankarjev dom nabito poln, precej Tržičanov pa je ostalo pred vrati, ker je znanjalec vstopnic tudi za stojišča. Eden izmed tržiških humoristov je rekel: »Se greča, da smo doleteli vstopnino. Če bi bil vstop prost, bi bilo verjetno tako malo poslušalcev oziroma gledalcev, kot jih je na

maršikateri brezplačni prireditvi v Tržiču. Toda tolikšno zanimanje med Tržičani in okoličani je razumljivo, saj je imel Veseli teater tržiške Svobode ob 10-letni ustanovitvi jubilejni »Veseli večer«.

Smeha in prijetne glasbe tokrat ni manjkalo. Navdušenje med poslušalci je bilo tolikšno, da izvajalcem niso zamerili zelo redkih spodobstvajev, ki pa so sprito delovnih pogojev opravičljivi. Zelo vseh pa je, da bi se Veseli teater tržiške publiki s svojimi delavci Edijem Končinom, Jožetom Ahačičem, Karlom Stucinom, Petrom Primožičem, Filipino Končinovo, Karlom Smoletom, Jožetom Golmajerjem, Francem Ahačičem, Goricanovim sekstetom in mladinskim plesnim orkestrom pod vodstvom Marjana Sajovica, zlasti pa še s pobudnikom tega veselega gledališča in z vodjo Milanom Batistom pogostje predstavili, kot se je doslej. Veseli teater je v desetletnem obstoju nastudiral okoli 10 celovečernih sporedov, vsak od teh pa je bil najmanj petkrat na odru doma ali pa v Kamniku, na Jesenicah, v Kropi, Kranju, v Naklem, Dupljah, Vidnem-Krškju, Ljubljani, Sloveni Gradcu in drugod.

LJUBLJANSKI GLEDALIŠČNIKI SPET V GOSTEH

Danes popoldne ob 17. uri in zvečer ob 20. uri bo v Cankarjevem domu spet gostovalo Mestno gledališče iz Ljubljane. Gostje se bodo tokrat predstavili Tržičanom z M. Vilharjevim »Večerom v čistilnici«.

Z OPERETO MED UPOKOJENCI

Pred kratkim so tržiške upokojence obiskali upokojenci iz Ljubljane in v Cankarjevem domu uprizarili opereto »Na planicah naših«. Domačini, ki so željni koncertnih in dramskih uprizoritev, so dvorano tudi tokrat napolnili in z navdušenjem nagradili goste, ki so kljub svoji starosti presenetili z dobrimi glasovi in humorjem (restavracijski sluga Jaka je bil deležen največjega priznanja) ter ubranostjo. – J. V.

Eden izmed manjših toplih vrelec

pa mednje ne moremo šteti večjih toplih vrelec, ker jih pri nas skoraj ni. Omembe vredna bi bila le dva, in to v Besnici in v Srednjem brdu v Poljanski dolini. Prav zadnji ima zanimivo preteklost. Medtem ko je v predvojnih letih kazalo, da se bo okolica z vrelec v Srednjem brdu pri Topličarju, kakor imenujejo najbližjo domačijo, razvila v pomembno turistično središče, pa je danes vrelec zapuščen in vse kaže, da

STROŠKI ZA ZDRAVSTVENE USLUGENARAJČAJO

Podatki kažejo, da stroški za dejavnost, ki jo opravlja Skofjeloški Zdravstveni dom, stalno naraščajo. Tako so v letu 1960 znašali ti stroški 38.226.000 dinarjev, a že v letu 1961 so se znatno zvišali, saj so znašali več kakor 52 milijonov dinarjev. Prav gotovo se tako lahko postavlja vprašanje, kaj bo, če bodo ti stroški še naprej naraščali. V takem primeru bi zavodi za socialno zavarovanje ne zmogli tako visokih davčatev in bi tako ostali v pasivi.

Ob zaprti knjižnici

SLABI DELOVNI POGOJI, Vendar OBETAJOČA PERSPEKTIVA

Ze od lanskega leta je občinska ljudska knjižnica v Tržiču zaprta. Nekdanji obiskovalci omenjene ustanove in tudi drugi se že dlje sprašujejo – zakaj tako. Na žalost pa bo zaradi opravičljivih vzrokov knjižnica odprta šele čez nekaj mesecev.

Knjižnica v Tržiču je bila ustanovljena že po osvoboditvi, vodil pa jo je vse do letošnjega leta knjižničar – amater, ki sprito danih pogojev ni imel možnosti voditi poslovanje knjižnice v redu. Glavni vzrok za oteženo delo je bil majhen prostor (komaj 3 x 4 metre površine) brez potrebne-

PRIJETNO RAZVEDRILLO ZA DAN ŽENA

Letos so tudi v Lučinah v Poljanski dolini praznili mednarodni praznik žena. Akademijo sta organizirali krajevna organizacija Socialistične zveze in kmetijska zadruga, recitacije, pevске točke in kratko igrice pa so pripravili učenci tamkajšnje osnovne šole. Prireditve se je kljub oddaljenosti in slabemu vremenu udeležilo veliko žena. Po prireditvi so vse žene tudi pogostili. Stevilnim ženam pa bo prav gotovo ostala še posebno v spominu televizijska oddaja, ki je bila za večino žena pravo doživetje. Mnoge izmed njih namreč doslej še niso imele priložnosti videti take oddaje. Tako so žene preživele popoldne v prijetnem razpoloženju in zatrijeval, da si takih prireditev še želijo.

ga inventarja. Kljub temu pa je knjižnica sistematično nakupovala nove knjige in ima trenutno na izbiro okoli 3.500 knjig. Pri tolikšnem številu knjig in nekajurnem amaterskem delu je bilo pomanjkljivo poslovanje knjižnice razumljivo in prav gotovo se tudi ni potrebno čuditi, če je zaradi neurejenosti zmanjkalo precej dragocenih knjig.

Omenjeni vzroki so narekovali, da je bilo treba knjižnico zapreti in jo povsem urediti, da bo tako sploh omogočeno smotno poslovanje. Knjižnico sedaj urejuje

TRŽIŠKI VESTNIK

knjižničar, ki je v rednem delovnem razmerju, z dokončno ureditvijo Zdravstvenega doma pa bo tudi knjižnica dobila nove delovne prostore. Novi prostori so že obljubljeni in glede tega torej ni pričakovati nobenih problemov. Verjetno pa se bo zataknilo zaradi sredstev. Za letos je predvidenih samo en milijon dinarjev, in sicer za osebni dohodek usluž-

ZEMlja SE SE NI UMIRILA

Ze dobri dve leti je poteklo, odkar je bil med Tržičani preplah z di zemeljskega plazja, ki je povzročil tudi precej škode. Zanimivo pa je, da se zemlja v tem predelu Tržiča – v Spodnji Preski – še ni umirila. Skoraj neopazno in k sreči tudi brez nevarnosti zemlja še vedno počasi drsi. Zaradi tega so volivci na zadnjem občnem zboru predlagali, da bi moral ObLO Tržič poskrbeti in pred ceste na tem področju dokončno urediti oziroma utrditi, da bi bilo pomikanje zemlje povsem ustavljeno.

ja. Gre za to, da bi bilo letos zagotovljenih toliko sredstev, da bi občinska ljudska knjižnica v Tržiču še letos lahko začela z normalnim poslovanjem. Da je knjižnica potrebna in da si jo Tržičani želijo, ne bi bilo potrebno posebej poudarjati.

Nekateri politični organizacije, pa tudi vsake knjižnice, imajo na svojih policah še precejšnje zaloge knjig, ki jih nihče ne izposoja ali pa so jih vaščani tudi že večkrat prebrali. Če bi občinska ljudska knjižnica s primerno akcijo prišla tudi do teh knjig, bi lahko povečala svojo izbiro na približno 5.000 knjig. Sedanje majhne vsake knjižnice bi lahko zamenjali s potujočimi knjižnicami, ki bralec občasno nudijo res dokajšnjo izbiro in so bile tam, kjer jih že imajo, sprejete z velikim odobravanjem.

B. Fajon

NAROČNIKOM GLASA

Obveščamo vse naročnike Glasa, ki še niso poravnali naročnine za prvo polletje 1962, da smo jim te dni ponovno poslali poletnice. Prosimo, da naročnino čimprej poravnate in si s tem varujete pravico in pri nagradnem žrebanju in redno prejemanju Glasnika.

Uprava

Doslej največje žrebanje za naše naročnike

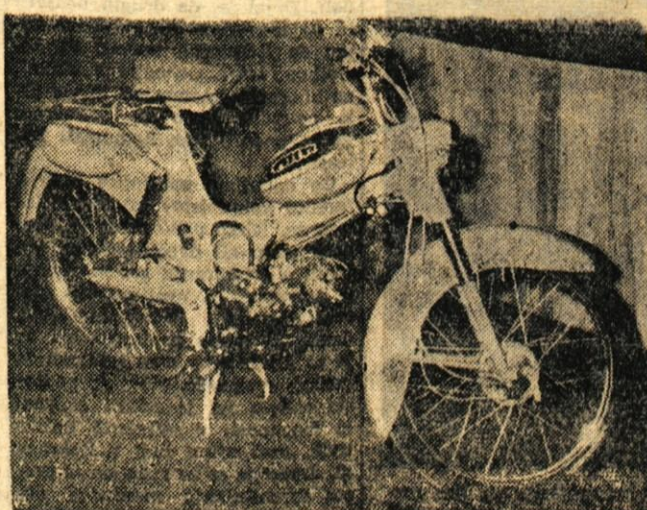
Dva mopeda, televizijski sprejemnik, dva radijska sprejemnika in drugi bogati dobitki

Dobitki so lahko vaši, če boste pravočasno poravnali vsaj polletno naročnino za Glas (650 dinarjev).

Seveda pa bodo tudi tokrat imeli več možnosti tisti, ki bodo plačali naročnino za vse leto in tisti, ki so že dlje naročniki, in sicer:

- kdor plača za pol leta, bo imel en glas,
- kdor plača za vse leto, bo imel 3 glasove,
- kdor je naročen že več kot 5 let, bo imel 4 glasove,
- kdor je naročen že več kot 10 let, pa bo imel 5 glasov.

Naročnike prosimo, da poravnajo zaostalo naročnino najkasneje do 5. maja 1962!

ZA NASE NAGRADNO ŽREBANJE SO DOSLEJ PRISPEVALA TALE PODJETJA:

1. Tovarna gumijevih izdelkov »Sava« Kranj
2. Iskra, Kranj
3. Kurivo, Kranj
4. Gorenjska oblačilnica, Kranj
5. KRASOPREMA, Dutovlje
6. Zvezarna, Jesenice
7. Trgovsko podjetje »Murka«, Lesce
8. Tovarna finega pohištva »Sora«, Medvode
9. Gozdno gospodarstvo Kranj
0. »Odeja«, Skofja Loka
1. »Almira«, Radovljica
2. »Jelka«, Radovljica
3. Zavod za zaposl. inval. Kranj

Stanovanjska stiska ne popušča

LETOS 379 NOVIH STANOVANJ

Zivahna gradnja stanovanjskih objektov v Kranju ki občini — zlasti še na območju Kranja — vsiljuje domnevo, da je stanovanjska stiska v zadnjem času precej popustila. Ta navidezna ugotovitev pa je daleč od resnice. Podatki oddelka za gradnje in komunalne zadeve Oblo Kranj kažejo, da povpraševanje po stanovanjih bolj in bolj narašča. To hkrati pomeni, da

KRANJSKI GLAS

naravni prirastek prebivalcev (poroke, rojstva) in dotok ljudi v mesto presegata obseg gradenj novih stanovanj.

Poglejmo, kakšno je trenutno stanje v kranjski občini. Na spisku stanovanjskega urada je več kot 1800 prosilcev, ki čakajo na stanovanja. Med njimi so primeri, ko čakajo ljudje na preselitev vrsto let in živijo v resnično nevdružnih razmerah. Niso redki primeri, da prebivajo celo tri družine v enem prostoru. V sobi, ki za prebivanje ni najbolj primerna, tudi prejejo, kuhajo itd.

Poseben problem so sezonski in drugi delavci, ki si v Kranju poiščejo zaposlitev. Za začetek se taki ljudje naselijo v kakšni odelušeni baraki, čez čas, ko imajo zagotovljen zaslugek in »stanovanje«, pa se jim pridruži še družina. Povsem razumljivo je, da postanejo ti priseljenci prej ali slej hudo breme stanovanjskega urada, ki naj tem družinam preskrbi stanovanja.

Da bi se izognili takšnim pojavom, sta se tovarna gumijevih izdelkov »Sava« in oddelek za gradnje in komunalne zadeve odločila za sodelovanje. Tovarna sprejme v delovno razmerje samo tiste ljudi, ki imajo zagotovljena primerna stanovanja. Ne bi bilo napak, če bi se takšnega sodelovanja posluževale tudi ostale večje gospodarske organizacije. Navsezadnje je stanovanjsko vprašanje stvar vse skupnosti in ne zgolj občine.

Na nedavni razpis, s katerim poziva oddelek za gradnje in komunalne zadeve ljudi, ki čakajo na stanovanja, naj zaradi boljše pregleda vložijo ponovne prošnje

PRIPRAVE ZA MLADINSKE GLASBENE REVIE

Na zavodu za prosvetno-pedagoško službo na Jesenicah je bila te dni konferenca glasbenih pedagogov s področja radovljiške in jeseniške občine, ki vodijo šolske pevске zbornice. Na konferenci so se pogovorili o letošnji mladinski glasbeni reviji. Sprejeli so sklep, da bodo organizirali v vsaki občini najprej občinske revije, nato pa še sektorske. Za področje jeseniške in radovljiške občine naj bi bila ta v Kropi.

Promet s pohištvo narašča

Z vse upravičenostjo smemo trditi, da naši ljudje veliko dajo na opremo svojih stanovanj. Drugeče se seveda ne bi moglo dogajati, da bi trgovska podjetja iz meseca v mesec prodala več pohištva. Razen mladih ljudi, ki si prvič opremljajo svoje stanovanje, kupujejo zelo veliko notranje opreme tudi drugi prebivalci, ki želijo zamenjati staro opremo z novo in tako narediti svoje stanovanje lepše in udobnejše.

Pred dnevi smo obiskali Trgovsko podjetje »Murka« v Lescah, ki ima v svojem sklopu močno razvito trgovino s pohištvo. Kot smo zvedeli, ima ta trgovina vedno dovolj prometa. V svojih skladiščih ima pohištvo iz najrazličnejših slovenskih tovarn in je tako izbira zares velika, razen te ugodnosti pa daje precejšnje možnosti za nakup tudi ugodna lokacija; saj se v Lescah združujejo kar tri doline: zgornjesavska, bohinjska in spodnjesavska.

RADOVLJIŠKA KOMUNA

bodo prevzeli še zastopstvo za prodajo in dobavo pohištva tovarne iz Nove Gorice. V času sejma bodo v Kranju vskladiščili 5-7 vagonov pohištva, tako da bodo

Trgovsko podjetje »Murka« ima sicer precej velika skladišča za pohištvo, primanjkuje pa jim razstavnega prostora, kjer bi pohištvo lahko razstavili. »Murka« je sedaj soinvestitor pri gradnji trgovske in poslovne gradbe v Radovljici, kjer bo lahko uredila okoli 200 kvadratnih metrov razstavnega prostora.

Izkušnje naših kolektivov

Prizadevnost in malomarnost v obliki tisočakov

NAGRAJEVANJE V TOVARNI IBI JE IZBOLJŠALO KVALITETO IZDELKOV

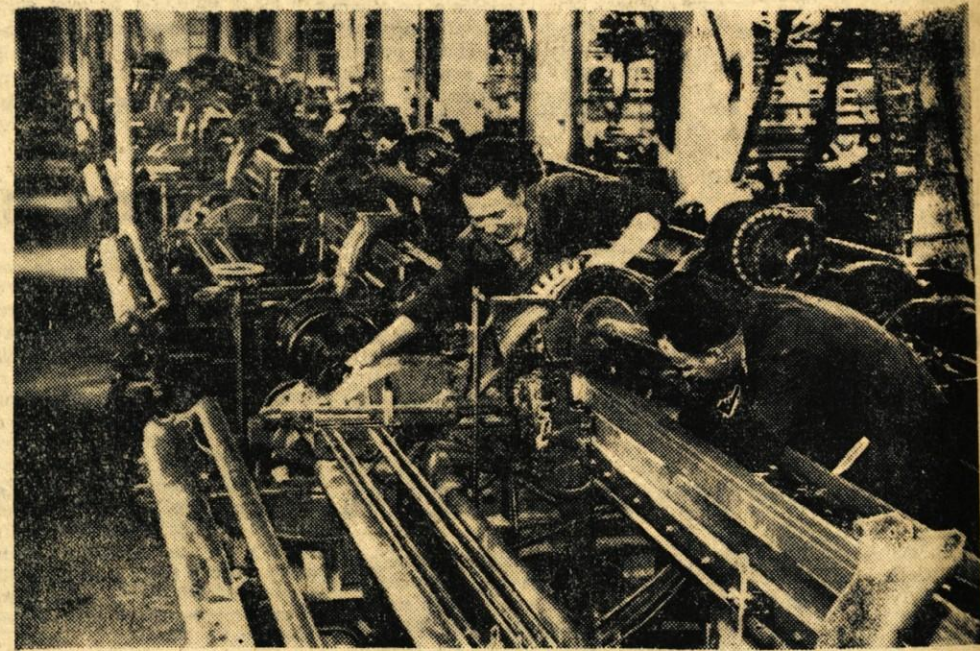
»Za nas je usodna kvaliteta izdelkov. Od kvalitete je odvisno, če bo blago šlo, kakšen bo uspeh kolektiva in kakšne bodo perspektive podjetja. Zato smo tudi pri sedanjem načinu delitve osebnega dohodka zadržali precejšnjo stimulacijo za kvaliteto.«

Tako so ondan povedali v Tovarni bombažnih izdelkov (IBI) v Kranju, ko smo se pogovarjali o dosedanjih izkušnjah v nagrajevanju. Že lani so uveljavili nov način nagrajevanja, čeprav je imel še močan pečat tarifnih postavk. Težišče je bilo na enoti proizvoda. Sedanji pravilnik o delitvi osebnega dohodka pomeni samo izpopolnjevanje dosedanjega sistema. Pri izdelavi tega novega dokumenta so upoštevali izkušnje v zvezi s pravilnikom o akordih, s pravilnikom o nagrajevanju za kvaliteto in zniževanje proizvodnih stroškov in seveda individualni učinek.

Na sindikalnih in drugih sestankih po oddelkih, na samoupravnih organih in drugod med kolektivom je bilo v pravih za sedanjih pravilnik največ besed o kvaliteti izdelkov in o količini dela. Zato je morala tudi komisija, ki je pripravljala osnutek, posvetiti največ pozornosti prav tem stvarim. V pravilniku imajo vrsto sankcij proti posameznikom za brezbržnost ali površnost, ki bi povzročila slabo kvaliteto. Zlasti so te puščice naperjene na strokovni in tehnični kader: mojstre, nadmojstre, oddelkovodje in druge. Vsaka ugotovitev slabe kvalitete — zlasti pa morebitna reklamacija od zunaj — je vzrok za globe od 1 do 5 tisoč dinarjev, lahko pa tudi več. Seveda

pa v pravilniku upoštevajo tudi pazljivost in prizadevanje za boljšo kvaliteto in to ustrezno stimulirajo.

Res je, da je kvaliteta njihovih izdelkov precej odvisna od kvalitete surovin — bombaža. Vendar pa menijo, da je zaostritev odnosa do kvalitete

V tovarni so zbrnelli novi avtomatski stroji. Od tega trenutka dalje se je za delavca in delovno storilnost začelo novo obdobje

ZAPIS PO KONFERENCI JESENIŠKIH KOMUNISTOV

Delavec - neposreden gospodar

V ponedeljkovi številki smo na kratko poročali o konferenci komunistov jeseniške Zelezarne, danes pa nameravamo osvetliti še nekatere probleme, o katerih so komunisti jeseniške Zelezarne dovolj jasno in samokritično ugotavljali nkatere slabosti v krepitvi decentralizacije delavskega samoupravljanja in gospodarjenja v kolektivu.

Ko so komunisti jeseniške Zelezarne obravnavali rekonstrukcijo, so nekateri strokovnjaki menili, da se je rok I. faze rekonstrukcije, ki je bil najprej predviden do leta 1965, skrajšal za le-

to dni, zaradi dobavnih rokov opreme za nove valjarne na Belškem polju, ki jo bodo dobavili iz Združenih držav Amerike. Zato morajo sedaj pohiteti za gradbenimi deli, kar računajo, da bo prva oprema začela prihajati že ob koncu letošnjega leta. V glavnem bodo vse stroje izdelali v Združenih državah Amerike, nekaj manj kompliciranih pa pri nas, največ v ljubljanskem Litostroju (seveda po ameriških načrtih).

Težave imajo sedaj s tem, ko še niso sklenili pogodbe z investicijsko banko prav glede sredstev za rekonstrukcijo. Potrebovali jih

bodo nekaj več, ker bo ameriška oprema za valjarne nekoliko dražja, kot bi bila v Evropi.

Pri obravnavanju samoupravljanja v podjetju so komunisti med drugim ugotavljali, da mora centralni delavski svet spremeniti svojo vlogo in se usmeriti predvsem v obravnavanje gospodarske problematike podjetja. Nov gospodarski sistem je v precejšnji meri spremenil položaj jeseniške Zelezarne na tržišču, zato cenijo sklep centralnega delavskega sveta, ki je zahteval, da pripravi komercialna služba vso problematiko tržišča za eno od prihodnjih zasedanj. Tudi komunisti v Zelezarni so prepričani, da se bo s takšnim načinom obravnave centralni delavski svet in preko njega kolektiv spoznal s težavami, ki jih imajo razne službe pri svojem delu. Komunisti so tudi zahtevali, da bi samoupravljanje še bolj izpopolnili, kot nekatere službe, ki se v spremenjenih pogojih gospodarjenja niso takoj znašle. Podobno velja za ekonomske enote. Te imajo sedaj v svoji pristojnosti le delitev osebnih dohodkov, zato na svojih sestankih tudi o tem največ govorijo. Komunisti Zelezarne so zavzeli stališče, da morajo dobiti prav ekonomske enote več pristojnosti pri odločanju s sredstvi, tako da bo v prvi vrsti predmet razprav to, koliko bodo ustvarili in šele potem kaj bodo delili.

V razpravi na nedeljski konferenci je bila izrečena tudi misel o odnosih Zelezarne — občina. Ta odnos so ostro kritizirali, češ da je Zelezarna popolnoma zase, občina pa zase, tako da večkrat pade šaljava pripomba Občinski ljudski odbor Jesenice »pri Zelezarni«. To je obsodil tudi sekretar OK ZKS Kranj Janko Rudolf. Dejal je, da drugih podjetij in dejavnosti v občini, kljub temu da Zelezarna ustvari 92 odstotkov vsega dohodka v občini, ne bi smeli zanemarjati in vse si le potrošiti samo za Zelezarno. To so podprli tudi komunisti Zelezarne.

Ce naredimo zaključke s konference komunistov jeseniške Zelezarne, lahko ugotovimo, da smo pred enim ali dvema letoma govorili o stagniranju gospodarjenja v Zelezarni in uveljavljanja decentralizacije samoupravljanja, danes to lahko zapišemo, da se je to kljub nekaterim težavam že močno uveljavilo. Novi gospodarski sistem pa je odkril slabosti in lagodnosti v nekaterih kolektivih, med njimi tudi v Zelezarni. Jasno pa se že kaže, da je proces spreminjanja meznega delavca v neposrednega gospodarja globoko zaoral ledino tudi v jeseniški Zelezarni. — M. Zivkovič

GOSPODARJENJE V JESENIŠKI »ZELEZARNI«

Reklamacije in stojnine

Zadnji dan v februarju je delavski svet jeseniške Zelezarne razpravljal o zaključnem računu za leto 1961. Sprejel je tudi nekaj zaključkov in priporočil. Med drugim je spremenil začasni instrument delitve dohodka, določil

pomembnejši predmet razprav. Če bi uspeli le za 1 odstotek znižati, pomeni to 261 milijonov dinarjev, če seveda odštejemo osebne dohodke.

Minulo poslovno leto je prineslo vrsto sprememb, zlasti glede odnosov na tržišču. Zato bo treba nadaljnje delo in razvoj podjetja ocenjevati skozi očala lanskih izkušenj. Če ob tem primerjamo osebne dohodke in nekatere uspehe, lahko trdimo, da je kolektiv na pravi poti. Lani so povprečno mesečno na zaposlenega izločali 32.928 dinarjev čistih osebnih dohodkov ali za skoraj 13 odstotkov več kot v letu 1960. — J. P., M. Z.

JESENIŠKI KOVINAR

sredstva za sklade skupne porabe ter za poslovni sklad in podobno.

Kakšni so vzroki, da je moral delavski svet spremeniti razmerje delitve čistega dohodka na osebne dohodke in na sklade. Prvotno je bil predvidena delitev v razmerju 71,4 : 28,6 v korist osebnih dohodkov. Po novem predlogu pa je to razmerje 77,17 : 22,83. Prvotno razmerje je bilo namreč določeno tedaj, ko še niso bili znani vsi vplivi tržišča. Le ti so povzročili za dobrih 1.200 milijonov dinarjev nižji dohodek. Lani je namreč prišlo do sprostitve tržišča in tudi uvoza, ki sta pravzaprav jeseniškemu Zelezarnemu kolektivu pokazala kje je.

Vsa čista vrednost prodaje je znašala nekaj nad 34.190 milijonov dinarjev, ali dobrih 10 odstotkov manj, kot so predvideli s finančnim planom podjetja. Nad predvidevanji v planu so porasli stroški materiala za 300 milijonov dinarjev, prav tako so se povišali razni prispevki za 256 milijonov, stojnine za 220 milijonov dinarjev in podobno. Razen tega je prišlo še do izpada dohodka zaradi odpovedi že sklenjenih pogodb na domačem tržišču za ladijsko pločevino, patentirano žico in podobno. Vse to je podkopalo postavljena razmerja in v glavnem niso izpolnili plana prodaje kvalitativnih in dragih izdelkov. Tu je nastala razlika oziroma manjši iztržek za okoli 645 milijonov dinarjev.

Letos pričakujejo ugodnejše pogoje — zlasti zaradi ponovne zaostritve pri uvozu. Lahko pa je to odločilno za zelo kratek čas in ob tem ne kaže mirovati. Opozorimo naj na dva problema. Stojnine so lani znašale 220 milijonov dinarjev. Čeprav so posledice sunkovitih dobav reprodukcijskega materiala iz uvoza, bi bilo treba nekaj storiti za ublažitev takih problemov. Morda bi se v takih primerih pogovorili z domačimi dobavitelji surovin, da bi nekoliko zaustavili dobavo ali pa bolj mehanizirali razkladanje. Drugo so reklamacije, ki so zmanjšale dohodek podjetju za 152 milijonov dinarjev. Kupci se namreč vse bolj poslužujejo sodobnih kontrolnih naprav in zavračajo blago slabe kvalitete. Zato bodo morali postati stroški proizvodnje

NOVOST ZA POTROŠNIKE CEVLJEV

Jesenice, 20. marca — Včeraj dopoldne so na Jesenicah ob Gosposvetski cesti odprli prenovljeno prodajalno čevljev »Alpina« Zirov. S prenovljeno prodajalno so dobili precej prostora (48 kv. m), a kar je glavno za Jesenice in okolice — precej se bo povečala izbira čevljev, posebno za spomladansko sezono. Pripravili so tudi nekaj novih zelo kumskih modelov. Za nove prostore prodajalne in za opremo so porabili okoli 5 milijonov dinarjev. Sedaj bodo začeli preurejati stari del trgovine (v isti hiši) v sklad s kje ga doslej na Jesenicah sploh niso imeli. Ker doslej niso imeli skladišča, tudi niso mogli imeti večjih zalog. — M. Z.

SOLA ZA MAKEDONCE

Iz Skopja je prišla v Zelezarno Jesenice na priučetv oziroma izpopolnitve v veljanju skupina kvalificiranih delavcev. Bili so 4 mesece v Zelezarni, kjer so se najprej seznanili s celotnim delovnim programom podjetja, nato pa so bili na praktični in javniški valjarnah, kjer so delali na dminah. Z marcem je pričela na cmenjene dvomesečna sola, v kateri poslušajo predavanja splošna in strokovnih predmetov. Med drugim se uče tudi slovensčine, za katero imajo izredno zanimanja. Predavanja imajo vsako dopoldne od 7. do 14. ure. Kvalificirani delavci iz Skopja si bodo pridobili visoko kvalifikacijo.

ČP Gorenjski tisk
obvešča, da ima naslednje telefonske številke:

direktor in računovodstvo	24-75
odgovorni urednik, naročniški oddelek	21-90
obrat tiskarna	28-97
redakcija Glasa	24-37

CANKARJEVCI

Taka je bila ta vojna! Posebno nevarni so bili lahko prav gozdarji, če niso bili zanesljivi. In prav tako zelo koristni so bili, če so, kot večina, delali za partizane.

Močnik je bil kuhan in razdeljen. Martin ga je pripravil z vso skrbjo. Vendar razpoloženje zaradi tega ni bilo dosti boljše. Preživeli so hude dni; nekateri med njimi so izgubili brate ali očete, vsi pa dobre tovariše. Ni jih bilo malo, ki so v teh dneh ozeblji, vsi pa so bili nujno potrebni odmora in okrepčila. Posebno tisti, ki so priganili z Mošenjske.

V tisti kotanji so se to popoldne vrstili razburljivi dogodki. Že tedaj in še prej so na maršu zmanjkali nekateri novinci, ki so pod težo naporov omagali; niso namreč mogli premagati teh brezperspektivnih dni. Kaj bo šele v bližnjih tednih, če je že zdaj tako hudo?

Voditelji so med seboj živo razpravljali o nadaljnjih načrtih in predlagali vse mogoče. Mnogo tovarišev je za nekaj časa hotelo poiskati zavetišče v Ljubljani ali vsaj v ljubljanski pokrajini. Mnoge, morda večino, pa je vlečlo v bližino njihovih domov, kjer so računali, da se bodo v tej hajki in hudi zimi pretokli v boljše čase. Kakršenkoli predlog se je pojavil, v tisti stiski ni bil prav nič čuden, kajti šlo je samo za način, kako prebroditi tako usodne čase. Bilo je očitno, da nemške ofenzive še ni konec.

Potem se je nekdo spomnil na nemškega ujetnika Martina, ki pravzaprav ni bil več ujetnik. Ni ga bilo nikjer. Presenečeni so ugotovili, da jo je nekam pobrisal. Kam?

Za njim so poslali patroljo na smučeh, ki pa se je kmalu vrnila, ne da bi ga našla... Pozneje so izvedeli, da se je napotil čez zasneženo Jelovico, kar ob tolikšnem snegu nikomur ni padlo na misel. Toda njemu je uspelo. Srečno je pregazil Jelovico in se javil Gestapu na Bledu. Kdo bi si mislil? A ne samo to. Ta Martin si je zdaj reševal življenje po svoje. Med drugim je svojim gospodarjem povedal, da komandir Jaka Bernard večkrat zahaja v Stirnik. In prav Jaka se je ob zajetju tako potegoval zanj, ko so mu že izkopali jamo.

»Ujetih ljudi ne bomo pobijali!« je bilo Jakovo stališče. Jaka je namreč v vsakem človeku videl le dobro in mislil, da tako kljub vojni čuti vsi. Njegova beseda je takrat zalegla in Martin je ostal živ. Zdaj pa je prav on gestapovce privedel na Jakovo sled. In Jaka je resnično kmalu potem padel: 9. februarja, prav v Stirniku.

Martin je izdal tudi batalionskega zdravnika, medicina Konjška. Ta je kmalu za temi dogodki prišel preoblečen v dolino. Iskal je neke instrumente in zdravila. Pri tem se je zadržal tudi v Kranju, kjer ga ljudje niso poznali. A glej ga šmenta: nanj je naletel prav graničar Martin, ga prikazal policiji in Janez je bil kmalu nato ustreljen med talci. Hitlerizem je bil še vedno dovolj trden, da je zastrunjal in blažil njihove, predvsem uniformirane ljudi, čeravno bi se radi tega otresli.

Končno se je batalion zbral k zadnjemu skupnemu sestanku, kjer je v imenu vodstva sregovoril Stane Zagar:

»Tovariši! Kljub trenutnemu stanju smo v Dražgošah izbojevali veliko zmago, dosegli smo velik uspeh! Naš batalion je ostal dejansko cel; mi smo Nemcem zadali hude udarce kot oni nam. Prekržili smo jim preseljevalne načrte, ljudem smo pokazali, kaj je prava partizanska vojska. Nemci so morali proti nam zastaviti velike sile, ki zato primanjkujejo drugod. Mar nismo s tem prinesli celotnemu boju naših narodov in vsej protifašistični fronti? Sicer smo nase britegnili veliko nemško silo, ki pa nas ni mogla zlomiti. Res je padlo nekaj naših dobrih tovarišev, ki jih ne smemo nikoli pozabiti, res so Dražgoše razbite in prizadete, toda v vojni se temu včasih ni moč izogniti. Važno pri tem je, da smo okupatorju in ljudem pokazali našo neuničljivost.

BODICE

»Če gidi!« — ha, sem nekajkrat vrgel na rešeto druge kraje, se je pa spet v Kranju nabralo za vrhan koš grebov. Zdaj jih pa kar lepo sortirajmo, in to po velikosti, neobčutnosti in podobnosti.

Iste mi je posebno pri srcu. — V restavraciji »Parke« imajo preklečno dobro kapljico. Še otroci so se vneti zanj. No, mogoče tudi zato, ker je brezplačna. Pa nikar ne recite takoli tja, ker boste morali v lokalu vsak požirek drago plačati. Rašči se povežite z otroki iz tistega okolja. Le na prave se morate obrniti. Oni že vedo, kako se stvari stredo. Zalagajo se kar iz grostične zaloge — to je — naravnost iz nezaklenjene kleti restavracije. Kaj pa bočete, če pa kletnih vrat nihče ne zaklepa. Steklenice s »tekočimi dobrotami« so pa vedno nosom. Menda so tisti smrkačevci postali pri izbiri piščaricavci »dodokuci«. Zelo cenijo Biser »Kavčaria«, pa Ritoznojčana itd. Pa tudi likerjev se ne branijo. Ne vem pa, kako gleda vodstvo restavracije »Parke« na vso zadevo. Jaz sem na primer zavoljo tistih nezaklenjenih vrat zelo navdušen.

● No, pa še eno o naših ljubih otrocih. — Ondani sem se sprehajal po kranjskem pokopališču. Pa nikar ne mislite, da se me boste tako kmalu otresli! Ne. Ampak tistikrat je mi je pa skoraj zahotelo od zadrege. Nisem namreč vedel, ali je pokopališče to, kar je, ali so ga namenili otroškemu igrišču. Otroci so se podili okrog grobov, jih preiskovali, prevračali vaze in počenjali norčije, da so se mi ježili lasje. Tistikrat sem tudi zvedel, da kdaj pa kdaj izgine v velike žepe nekaterih otrok tudi prenekatera sveča z grobov. Ne bi dejal, da so taki vsi otroci, ki prebivajo v neposredni bližini pokopališča. Toda nekaj jih je. Prav bi bilo, če bi jih starši poučili, da pokopališče ni kraj za igro. Pa tudi sicer zaslužijo mrtvi več spoštovanja.

● Zdaj pa še eno o tistih, ki niso več otroci. — Pred nekaj dnevi sem stonil v restavraciji »Evropa« na požirek. Pri sosednji mizi je sedela družba mladih ljudi — študentov. Do sem je vse v redu. Kdo bi jim sledil o zobe, če niso v restavraciji. Pa jim je kapljica razvezala jezik in hč se je njihovo govorjenje razbrzdalo. Morala ne bi bilo tako grozno, če ne bi tema razgovorov o podanah, mrčesu in podobnih stvarih jemala teh sosednjih gostom, ki so pravkar večerjali. Po doba je bila, da so študentje opa-

Zobje in stanovanja

Zapis, ki mora vsakogar zanimati

Mogoče bo kdo oporekal, češ zobe in stanovanja pa res ne gre tlačiti skupaj, v naslovu pa še toliko manj. Priznam, da se malo čudno sliši, toda ko dodam še ostalo, kar sem se namenila napisati, sem prepričana, da bo vse skupaj še preveč razumljivo. »Skrivnost« te nenavadne zveze — prav na kratko razloženo — je takale: ker v Kranju ni na razpolago stanovanj za zobozdravstvene delavce, je le-teh premalo in s popraviljem zob nikakor ne morejo biti na tekočem. Pokvarjenih zob je tako iz dneva v dan več in pri sedanjem številu terapij bi bili s popravilom vsako leto za po nekaj let več v zaostanku.

Potrebni so nam torej novi zobozdravstveni delavci. V novem domu je prostora še za toliko te-

vek (z luknjami v zobeh) poldrugo leto čaka na to, da bo prišel na vrsto, da o tem, kaj vse se

ljencev pa tudi iz tedna v teden močnejše narašča. Predlansko leto je bilo vpisanih 3014 pacientov, lansko leto 3768, prva dva meseca in pol letošnjega leta pa že 1430.

Uoštevatil je treba, da smo že prišli tako daleč, da med nami skoraj ni ljudi, ki bi imeli zdrave zobe. Le tu pa tam še najdemo koga, ki ima le po nekaj zalivkov, odrasle ljudi s popolnoma zdravimi zobmi pa bomo kmalu upoštevali kot neverjetno atrakcijo. Praktično bi torej morali prav vsi hoditi k zobozdravniku. Dotok pacientov se je prav posebno povečal po ureditvi socialnega zavarovanja kmečkega prebivalstva in po preselitvi zobne ambulante v nove prostore.

Joi, kako lepo!

Vsakdo, ki si ogleda novo stavbo Zobozdravstvenega doma v Kranju, ne more mimo tega, da ne bi pohvalil njeno zares sobojno in primerno ureditev. S tako stavbo za zobozdravstvene namene se menda ne morejo pohvaliti nikjer drugje v Sloveniji. Člani kolektiva so zelo zadovoljni z delovnimi pogoji, ki jih imajo tu, posebno še, ker so bile razmere v stari ambulanti zares nevzdržne. »Samo če bi bila stavba opremljena tudi s potrebnim številom terapij-

OPREJEMNA PISARNA

Vsakdo, ki nič hudega sluteč pride v spremno pisarno, da bi se vpisal, mora pri priči zgubiti pogum, ko mu povedo, da ga bodo poklicali v drugi polovici leta 1967. Najpametnejši zato takoj nato, ko jim popravijo zobe, pohitijo v spremno pisarno. Ko bodo na vrsti, bo v ustih tako že spet vsi narobe

Kljub temu, da je vhod v Zdravstveni dom kar se da privlačen, gre večina obiskovalcev veliko rajši ven kot noter. »Kako neki bo spet danes bolelo«, je misel, ki v taki ali drugačni staveži zvezi muči vse paciente — tudi najbolj pogumne. Nerodno je le to, da prihaja skozi ta vhod preveč bolnikov za vse terapije in morajo zato ti delati toliko nadur, kolikor jih le zmorejo. Menda delajo povprečno 50 odstotkov več, kot so njihove obveznosti

rapevtov in tehnikov, kot jih dela sedaj, in v Kranju bi se mnogi radi zaposlili — če bi imeli stanovanja. Pri teh se pa krepko zatakne. Ker v Kranju vsako leto zgradimo precej stanovanj, bi mogoče z ustreznim zaletom (in razumevanjem!) le preskočili še to zapreko. Pri tem seveda ne smemo prezreti, da je popravljanje zob sproti veliko cenejše kot zdravljenje in popravljanje močno obolenih zob in vsiljevanje novih. (Mimogrede: v Zobozdravstvenem domu Kranj izdelajo za paciente kranjske občine letno približno 2500 protez in 700 mostičkov, kar vse skupaj velja skoraj toliko kot 10 stanovanj.)

Poldrugo leto potrpežljivosti

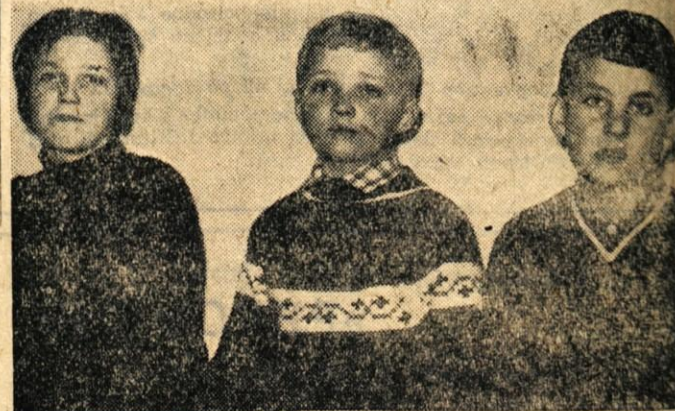
Te dni prihajajo na zobozdravniški stol tisti pacienti, ki so se vpisali v decembru leta 1966. Morate priznati, da je potrebno precej potrpežljivosti, da lahko člo-

med tem razvije iz majhnih kvarov, sploh ne govorimo.

Toda trenutno tu ni mogoče pomagati. V sprejemni knjiži je te dni vpisanih že 5430 pacientov, ki čakajo, da pridejo na vrsto za zdravljenje. Vsak mesec lahko sprejmemo 200 novih (seveda — poldrugo leto starih!) pacientov, obenem pa še sto članov kolektivov, ki so pomagali pri gradnji zobozdravstvenega doma. Pri tej zmogljivosti bi torej samo tiste bolnike, ki so že prijavljeni, »podelali« v 27 mesecih. Dnevno prihaja po pomoč okoli 50 do 60 bolnikov z bolečinami, ki jim je treba takoj pomagati, število prijav-

Pojem zobozdravstva je za vse nas nerazdružljivo povezan s pojmom neprijetnega vrtnjanja po zobeh

Majhne korenjake z nekoliko žalostnim izrazom na licu smo našli v čakalnici otroške zobne ambulante v šoli »Simon Jenko« v Kranju. V tej ambulanti so v zadnjem letu sistematično pregledali in popravljali zobe več kot 1600 majhnim bolnikom iz šol »Simon Jenko« in »France Prešeren«. Mnogi učenci v naši občini ostajajo nepregledani, ker je ambulanta preobremenjena veliko nad svojimi zmogljivostmi. Pri pregledu otrok zobozdravstveni delavci ugotavljajo, da je že med 7 in 8 letom precej otrok, ki jim je treba izdelati stalne zobe. Zato bo nujno potrebno razmisljati o ustanovitvi ambulante za predšolske otroke

tov.« je njihov edini pomislek.

Marsikdo se namreč pritožuje, češ — novo, moderno stavbo imajo, v njej vso potrebno opremo, čakanja pa le še ni konec. Toda — kot rečeno — dom je izkoriščen

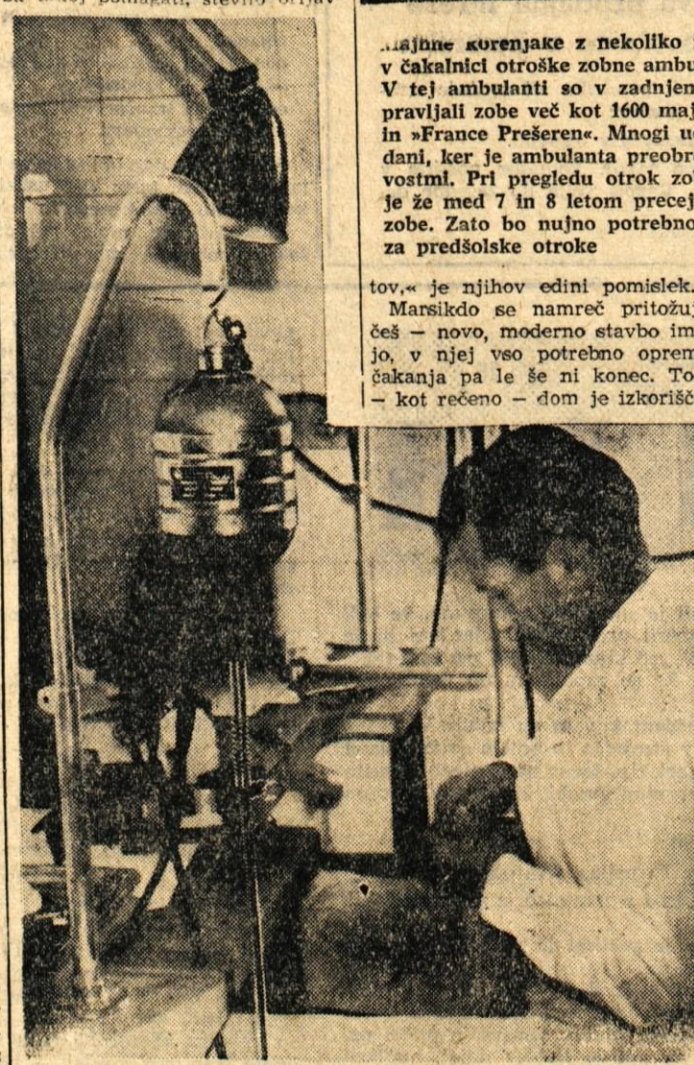
le 50 odstotno, čeprav so potrebni prav tolikšne količine kapacitet doma. Nepopolna izkoriščenost — mimo drugega seveda — tudi ne pomeni storitve

Rešilna bilka

Ključ za rešitev teh težav je torej stanovanja, ki naj v Kranju privabijo zadostno število terapevtov in zadržijo tiste, ki so že tu, a bodo odšli, če ne bodo dobili stanovanj. Sedaj imamo v Kranju 11 dentistov in stomatologov, ki popravljajo zobe odraslim občanom in 2 v otroških zobnih ambulantah. Potrebno bi bilo 22 terapevtov za odrasle in 8 za otroke. Le s takim številom bi se približali ustreznim normam, ki predpisujejo po 1 terapevta na 1500 do 2000 odraslih prebivalcev in po 1 na 1000 otrok. Posebno nujno bi bilo normalizirati zobozdravstveno službo za otroke, saj bi s pravilnim in rednim popraviljem zob pri otrocih prihranili neslušne vrsto denarja (in veliko, veliko bolečin in nevšečnosti, kar bi ne gre prezreti).

Naj pripomnim tudi to, da kljub vsemu zobozdravstvena služba v kranjski občini med najbolj urejenimi. Samo to nas ne sme uspevati (mislim na tiste, ki se bijo za njen napredek); saj imamo vse možnosti za to, da postanemo prvi, ki bomo mislili tudi na te iste dobičke, ki bodo vidni že čez leta.

Metka Šost

V tehnikl so ml razložili zapleten in dolgotrajen postopek izdelovanja protez, ki si ga nisem mogla zapomniti. Vem samo to, da je potrebno izdelati celo vrsto odtisov zdaj v to, zdaj v ono snov in da zato ni čudno, da so proteze tako drage in je treba nanje tudi precej dolgo čakati. En tehnik izdelava na mesec okoli 20 protez in 5 mostičkov

Vaš Bodičar